

ПРАКТИКА Габрово

Консултативен център за подкрепа на жени и деца - жертви на насилие

С един поглед

През януари 1997 г., благодарение на доброто сътрудничество и координираните усилия на много партньори местни власти, социални служби, полиция, прокуратура, Център за социална превенция към общината, училища, НСО и други институции, работещи по проблемите на насилието, в Габрово е открит Консултативен център за подкрепа на жени и деца - жертви на насилие. Центърът предлага на засегнатите лица индивидуални консултации, оказва психоложка, психотерапевтична и медицинска помощ, предлага работа с подкрепяща група от засегнати семейства, насочване към извънъдебна защита или осъществяване на връзка с полиция, прокуратура, съд и др. Успоредно с това центърът се стреми да диагностицира и идентифицира насилието в региона, да активизира НСО и гражданините в защитата на жертвите на насилие, да постигне адекватно публично представяне на проблемите, свързани с насилието и да съдейства на държавните органи, на обществените и гражданска организации, на органите на местното самоуправление, на училищата и отделните граждани в противопоставянето им на насилието.

Контекст

Нарасналот през последното десетилетие проблем с пътуващите

бездзорни деца става причина да се открие приют за макар деца, който осигурява подслон и отчасти социализираща градска среда на 11 деца. С навлизането в детайли от събата на тези деца се появява идеята за неутрализиране на причината, а не на последствията от домашното насилие или липсата на контрол. Насилието, оказано върху жени, неминуемо рефлектира върху техните деца и обратно. Към тези наблюдения се прибавя и опитът на отделни личности и организации, с които инициаторите установяват контакти по повод приюта: Фондация „Силви Варман“, един швейцарски пастор, лондонски приюти за жени - жертви на насилие и др.

Ресурси

За периода 1997 - 1999 г. Консултативен център за подкрепа на жени и деца - жертви на насилие е изразходвана за обзавеждане на помещение в община със символичен наем. До момента центърът събира доброволни сътрудници - лекари, психолози, педагози, работници и специалисти, отговарящи на горещия привличащи екипи от специалисти, които осъществяват консултации, психоложка и психотерапевтична дейност. Инициатива на привлечението от проекта доброволци „Закрила“, които работят в същата сфера.

История на успеха

Центърът започва своята дейност като проект на Клуб „Отворено общество“ - Габрово, одобрен от Фондация „Отворено общество“. Центърът осъществява основни дейности за подкрепа и защита на жени и деца - жертви на насилие, както и паралелни дейности, насочени към осигуряване на свободен обмен на информация, знания, идеи и опит в публичното и медийното пространство по превенция на насилието. Началото е трудно, тъй като центърът трябва да спечели доверие, а грамотността на обществеността и на медиите за това колко деликатни и специфични са проблемите, свързани с насилието, да се повиши.

Съществен принос за успешното развитие на проекта имат педагогическите съветници от габровските училища. За тяхното обучение, както и за обучението на учениците са положени специални грижи. Специалисти-доброволци провеждат тренинги в училищата, разработени са и методически указания за класните ръководители и за ръководствата на училищата по теми като „SOS приятели“, „Асертивно поведение“, „Как да се справя с проблемите“,

„Правата на детето“. В широкия спектър на дейностите влизат и сондажно изследване на тема „Домашното насилие“, обобщените данни от което са анализирани и дискутираны на кръгла маса.

Днес центърът разполага с разработени образци за документиране на всеки отделен случай и с картотека на случаите.

Първоначалният проект за създаване на Консултативен център за подкрепа на жени и деца - жертвии на насилие се разгръща в няколко посоки: конкретна помощ и подкрепа на жертвите, премърпели насилие, се съчетава с множество дейности за превенция на насилието; изгражда се широка мрежа от доброволци, които по специалност, квалификация и заемана длъжност далеч надхвърлят границите на проекта; възниква нова организация, желаяща да работи в същата сфера - асоциация „Закрила“, учредена през 1998 година.

Постижения

Како конкретни резултати от дейността на центъра могат да се посочат две заведени дела за насилие, отстраняване от работа на учителка, позволила си да насаждда свои нетрадиционни религиозни убеждения на учениците си и натрупаният документиран опит (документацията се съхранява при пълна гаранция за анонимност). Центърът става все по-търсен от жени и деца - жертвии на насилие, от журналисти, граждани и започващи работа в тази сфера организации.

Следващи стъпки

Напоследък се регистрира нуждата от оказване помощ и консултации на мъже.

Проблемите, причинени от насилие, често надхвърлят територията на един регион и за решаването им е необходимо мащабно координиране на действията и създаване на национални мрежи за действие.

Ключове към успеха

Гаранция за устойчивостта на описаната практика е успешната съвместна работа на органите на местното самоуправление, НСО, медиите, отделни граждани като доброволци и ръководствата на училища, класни ръководители и ученици.

Всички случаи на насилие се обсъждат на Съвета по превенция, в който участват общината, полицията, прокуратурата, консултативните съвети по училищата и младежки организации, и се търсят пътища за решаване на възникналите проблеми.

Контакти

г-р Мария Томова

Психолог-социолог, учредител на КЦПЖДЖН

Габрово 5300
тел.: 066 / 303 03

Мария Ванкова

Психолог в КЦПЖДЖН

Габрово 5300
ул. "Радецка" 18
тел.: 066 / 311 54 (гореща телефонна линия),
22 42 69, 2 20 51, вътр. 269
ел. поща: manshom@gocom

Донка Лалева, КЦПЖДЖН

Габрово 5300
ул. "Радецка" 18
тел.: 066 / 311 54 (гореща телефонна линия),
22 42 69, 2 20 51, вътр. 269
ел. поща: support.association@usa.net

Томислав Дончев

Гл. секретар на Клуб „Отворено общество“ - Габрово

тел.: 066 / 341 05
ел. поща: tommy@oscg.nat.bg

ПРАКТИКА Габрово

Швейцарският модел работи в Габрово

Създаване на акционерно дружество за транспортиране, монтиране и експлоатация на дарен на община Габрово ски-вlek

Седин поглед

В местността Узана, която се намира на около 20 km южно от град Габрово, през 1999 година е монтиран ски-вlek, дарен от община Тун, Швейцария, на базата на договор за сътрудничество с община Габрово. За транспортирането, монтирането и експлоатацията на влека се сформира акционерно дружество. Неговото изграждане е добър пример за ефективно сътрудничество между общински власти от две държави, представители на габровския частен бизнес, местни фондации и жители на град Габрово.

Контекст

Местността Узана е единственото място в централната част на Стара планина, където има условия за ски-туризъм. Разработването на местността в планински курорт от средна класа е залегнало в областния план за развитие и се ползва с подкрепата на областния управител и кмета на община Габрово.

От друга страна швейцарското правителство работи с Габрово и околните общини от 1993 година с помощта на Регионално сдружение на общините „Централна Стара планина“ и Фондация „Интер Асист“.

Ресурси

В местността има няколко ведомствени хижи и нов частен комплекс „Прима S“, предлагаш хотелска база, сауна, масаж,

ресторант и
гукомека.

Ски-влекът втора употреба е дарение от община Тун. Средствата необходими за транспортирането, монтирането и управяването му се набират от акционери в акционерно дружество "Узана Тур" АД. За

монтирането на ски-влека са привлечени местни строителни фирми и специалисти, включително от Технически университет, София. Недостигът на събраните от дружеството средства се покрива от участие с материали и доброволен труп.

История на успеха

Отправна точка на проекта за изграждане на влек е договорът за сътрудничество, който община Габрово сключва с община Тун, Швейцария. Първоначално преобладава нагласата транспортирането, монтирането и експлоатацията на влека да бъдат поверени в ръцете на местни фирми, което се подкрепя и от тогавашния кмет на Габрово. Дарителите от Швейцария обаче предлагат да се сформира акционерно дружество. Идеята се подкрепя от много габровци и кметът отстъпва. Започва ентузиазирана и не особено професионална кампания в местните вестници и кабелна телевизия. Ценни помощници в нея са „Габрово-кабел“ и първият частен габровски вестник „Сто вести“. В началото в дружеството се включват предимно запалени скиори, следвани от близки и приятели, а по-късно започват да се появяват и напълно непознати хора. В края на кампанията броят на акционерите е 145, а набраният капитал е 13 842 лв. Основни акционери са: община Габрово и община Тун, Швейцария, като юридически лица, 18 швейцарски граждани, сред които кметът на Тун, неговата съпруга и служители от общинската администрация, собственикът на частен комплекс „Прима S“, жители на гр. Габрово и гори губернаторът на гр. Велико Търново. Така е създадено „Узана тур“ АД с акционери, притежаващи от 5 до 100 акции на стойност 10 лева.

След като дареният ски-вlek пристига в България възникват технологични трудности при монтирането, тъй като за първи път в България се налага да се адаптира готово съоръжение към определен терен, а не обратното. Амбицията обаче не напуска габровци. Основният проблем излиза на постаментите - се решава с помощта на местни строителни фирми, а недостигът на събраните средства се преодолява с извършване на услуги на приятелски начала, участие с материали и личен труп.

ПРАКТИКИ **партньорство** **партньорство**

Постижения

Монтирането на ски-влека допринася за засилване на туристическия и инвестиционски интерес към Габрово и околните селища, а пускането му в действие ще привлече значителен брой любители на зимните спортове.

Следващи стъпки

„Узана тур“ АД планира да увеличи капитала си с поне 50%, тъй като е необходимо да се закупи машина за обработка на сняг, да се монтират няколко павилиона, да се помисли за по-удобна транспортна схема, обслужваща Узана.

Ключове към успеха

Стъпките по монтиране на гарения ски-влек в местността Узана край Габрово, макар и интуитивно осъществявани, са образец за безотказно партньорство на местна власт, частен бизнес, медии и отделни личности; мобилизиране на потенциала на граждани; ефективно набиране на средства; постоянно екипно взаимодействие и поддържане на висока мотивация и привличане на всички възможни заинтересованни страни.

Контакти

Христо Генчев

Изпълнителен директор на "Узана тур" АД - Габрово

Юли Енчев

член на Управлятелния съвет на „Узана тур“ АД - Габрово

Изпълнителен директор на РСО "Централна Стара планина"

Габрово
ул. "Райчо Каролев" 4
тел: 066/246 13

Алекси Трифонов, хотелски комплекс Прима-S
тел.: 066/330 52, 331 76, 301 98